

Met het water naar de dokter

Automatisch beregenen, automatisch te veel?

Moderne beregeningssystemen hebben onbeperkte mogelijkheden. In de folders van watergiganten als Rain Bird en Toro kunnen we lezen dat de greenkeeper met de huidige sproeiers en software bijna tot op de vierkante centimeter kan beregenen. De redactie van Greenkeeper legt haar oor te luisteren bij een aantal specialisten. Hoe kijken zij tegen de moderne beregeningsaanpak aan? We hebben ze vijf stellingen voorgelegd en dit zijn hun reacties.

Auteur Broer de Boer

Automatisch beregenen betekent automatisch teveel water.

Sjaak Pelkmans

Het gevaar is er inderdaad dat je te veel beregent, maar met de moderne besturingssystemen van tegenwoordig hoeft dat niet meer. Diegene die de beregeningsinstallatie bedient moet er wel van doordrongen zijn waarmee hij bezig is.

Jeff Collinge

Automatisch beregenen is eigenlijk een foutieve benaming. Het enige dat automatisch is, dat is de sprinkler die tevoorschijn komt wanneer het systeem start. Het is echter de greenkeeper die bepaalt hoe lang elke sprinkler of het systeem moet werken. Heeft hij wel genoeg tijd en informatie om daarbij de juiste beslissingen te nemen? Dat vraag ik me af.

Jack van der Wees

Automatisch beregenen betekent behalve het logistieke gemak (om bijvoorbeeld 's nachts te kunnen beregenen) ook de mogelijkheid om allerlei variabelen zoals aanvang, duur, frequentie in te stellen of te laten instellen met behulp van de gegevens van een weerstation. De watergiften sluiten juist daarom nauwkeuriger aan op de waterbehoefte op onderdelen van de golfbaan.

Jan Coppens

Het is een fabel om aan te nemen dat automatisch beregenen automatisch teveel water betekent. Het is bedoeld om het overschakelen naar andere (groepen van) sproeiers automatisch te laten verlopen. Gebeurt dit handmatig, dan zijn de looptijden van de beregening afhankelijk van de tijd die de greenkeeper heeft of er voor vrij maakt. De praktijk is dan dat er per keer grote hoeveelheden water gegeven worden. Dat is geen beregenen op maat, maar beregenen naar beschikbare tijd en arbeid.

Twee of zelf drie rijen beregening op de fairway: weggegooid geld!

Sjaak Pelkmans

Nou niet helemaal! Gras heeft de eigenschap om na een droge periode weer te herstellen, maar na een flink lange droge periode kan het heel lang duren voordat de grasmat weer volledig hersteld is. Dit is afhankelijk op wat voor grondsoort de baan ligt en wat voor gras erop staat. Wat blijft: degene die de installatie bedient moet steeds goed opletten wat hij doet!

Jeff Collinge

Er is geen enkel beregeningsformat dat op alle fairways past. De noodzaak om de fairway te beregenen is afhankelijk van het klimaat, de bodem en de wensen van de golfers. Vanwege het zeeklimaat in Nederland is beregening van de fairway geen must. Feitelijk schakelt beregening de zwenkgrassen uit die over de hoogste droogtetolerantie beschikken. Sommige golfers geven de voorkeur aan droge fairways omdat dan de golfballen daar verder komen.

Jack van der Wees

Afhankelijk van het type baanontwerp en de beschikbaarheid van water vind ik een dubbele rij fairwayberegening geen overbodige luxe, zeker nu we in de toekomst periodiek zeer warme en droge zomermaanden kunnen verwachten.

Jan Coppens

Als gekozen is voor automatische fairwayberegening, dan is het aan de installateur om een zo efficiënt mogelijk systeem te ontwerpen. Vanwege hun oppervlakte vergen fairways het meeste beregeningswater, maar je vindt juist ook daar de grootste 'verliezen'. Afhankelijk van de sproeierkeuze en de daarbij behorende spacing komt men tot twee of drie rijensysteem. Voor een sproeiervrije fairway moet men uitgaan van twee rijen sectorsproeiers in de rough langs de fairway. Met de juiste sproeiers kun je een fairway tot 35 meter breed effectief beregenen. Is de fairway breder dan moet een extra rij sproeiers, of een enkele sproeier op de breedste gedeeltes, bijgeplaatst worden om een goede verdeling te garanderen. Een enkele rij fairwaysproeiers geeft nooit de effectiviteit van een twee- of drie rijensysteem.

De greenkeeper moet veel meer aan handberegening doen op de greens.

Sjaak Pelkmans

Het is een feit dat met de opstelling van de sproeiers rond de greens de waterverdeling op de green nooit 100 procent kan zijn. Het hart van de green krijgt de meeste overlappings en dus ook het meeste water. Als je dus in het midden van de green voldoende water geeft, kunnen de buitenkanten verdrogen. Daar zul je de green dus met de hand moeten bijberegenen.

Jeff Collinge

Moderne beregeningssysteem stellen de greenkeeper in staat de hoeveelheid water die elke sprinkler geeft in te stellen. Daarom kan met een zorgvuldige monitoring en instelling en een nauwkeurige afstelling veel accurater ingespeeld worden op de plaatselijke behoefte aan water. Dit zorgt voor vermindering van de beregening met de hand, maar maakt het beregenen met de hand niet overbodig. In droge jaren hoef je veel minder te maaien en is er juist plenty tijd voor dit soort werkzaamheden.

Jan Coppens

Met deze stelling zijn wij het pertinent oneens! Met een uitgekiende opstelling, en toepassen van professionele Pop-Up sproeiers op de green is dit onnodig. Bij het greenberegening-ontwerp maken wij gebruik van software Space Pro®. Dat is een onafhankelijk computerprogramma van de universiteit van California, Centre of Irrigation Technology. Daarmee kun je de sproeierlocaties, de werkdruk en het type nozzles exact bepalen, om een uitstekende uniformiteit te bereiken. Wel is het van belang dat alle greensproeiers apart aanstuurbaar (single head controle) zijn; er kunnen surround sproeiers (Back to Back) geplaatst worden of je kunt greensproeiers uitvoeren met een zogenaamde Tail Nozzle™. Deze mogelijkheden maken handberegening overbodig.

De fairway beregenen is een overbodige luxe.

Sjaak Pelkmans

Het is gebleken dat er na langdurige periodes van droogte veel schade ontstaat aan de grasmat. Dat is afhankelijk van de grondsoort en het grassoort dat er op staat.

Jeff Collinge

Zoals ik al aangaf bij de vorige twee stellingen: fairwayberegening is geen must! Golfers moeten zich realiseren dat bruin gras, dat we tijdens droge jaren zien, allerm minst dood is. Het bewijs hiervan werd geleverd op de British Open op Hoylake twee jaar geleden. De toeschouwers zeiden: "Alle gras op de fairway is doodgegaan", maar in augustus was de fairway weer normaal groen.

Jack van der Wees

De combinatie van de onvoorspelbaarheid van het klimaat en de hogere kwaliteitseisen die de golfspeler stelt aan de baan, schept de behoefte om een golfbaan in topconditie te houden. Fairwayberegening vormt daar een onderdeel van.

Jan Coppens

De fairway beregenen is géén overbodige luxe. De noodzaak is meestal onderzocht en/of aangetoond. De ene baan wil géén droogteschade op de fairways en een andere baan wil de fairways niet te hard laten worden. Groene of verdroogde fairways geven een verschillende aanblik. De keuze van een dergelijke uitstraling kan ook een marketingtool zijn om golfers te doen beleven. Iedere baan heeft haar eigen argumenten om wel of geen fairwayberegening aan te leggen. Als installateur hebben we nog niet meegemaakt dat een golfbaan dat aanlegt als een luxe artikel.

WAAROM GOKKEN, ALS JE VOOR ZEKERHEID KUNT GAAN

AHA de Man heeft op basis van kennis en ervaring een pasklaar langjarig plan van aanpak voor uw golfbaan. Negentig golfbanen in Nederland, België, Duitsland en Frankrijk bouwen hun toekomst al op het zorgeloos AHA de Man-onderhoud.

AHA de Man

De zekerheid van zorgeloos onderhoud

AHA de Man bv, Aventurijn 600, NL-3316 LB Dordrecht
Postadres: Postbus 3073, NL 3301 DB Dordrecht
Telefoon +31(0)78 652 00 00, Fax +31(0)78 652 00 10
www.ahademan.com

We moeten meer nadenken over zuiniger omgaan met water.

Sjaak Pelkmans

Het is zeker verstandig na te denken over zuiniger omgaan met water, in de zin van op de te besproeien oppervlaktes de juiste hoeveelheden water te brengen en geen delen van de golfbaan te besproeien die dat niet nodig hebben. Dit kan men bereiken door goed gebruik te maken van sectorsproeiers en Valve-in-Head besturing.

Jeff Collinge

In de afgelopen 25 jaar zijn grote terreinen rond Breda veranderd van weiland in gebieden met woningen, grote flats, kassen en verkeerswegen. Zo'n bebouwing vraagt meer water maar verdeelt ook het regenwater over de rioleringen. Daardoor komt het, zoals eerder, niet in de bodem terecht om het bodemwater in ons stroomgebied aan te vullen. We moeten dus manieren bedenken om minder water te gebruiken omdat we elk jaar weer meer water onttrekken aan de bodem dan we in dit systeem voor watervoorziening stoppen.

Jack van der Wees

Zuinigheid vind ik hierin niet zozeer het sleutelwoord. Maar wel efficiënter beregenen. Daarnaast kunnen we wateroverschotten uit natte tijden bufferen als reserves voor warme en droge periodes.

Jan Coppens

Als 'duurzaam' installateur is deze stelling één van onze uitgangspunten bij het ontwerpen van een beregeningsinstallatie. Daarbij stimuleren we het gebruik van single-head-control over de hele baan en het gebruik van weerstations, neerslagmeters en vochtsensoren. Men dient uit te gaan van gemeten waarden en niet van gevoelswaarden, hoe goed die ook ooit kunnen zijn. Verder is er nog veel te doen met het bufferen van regenwater op de golfbaan. Door middel van afgedichte vijvers kan (hemel/drainage)water behouden blijven en aangewend worden voor beregening van de golfbaan. De wettelijke regelgeving hiervoor is niet altijd even eenduidig en transparant. Rekening houden met deze mogelijkheid in het baanontwerp voorkomt dure investeringen achteraf.

[Jeff Collinge

de 84-jarige nestor en voormalig baancommissaris, Hij stond aan de bakermat van de (hoofd)greenkeeperscursus en dit vakblad.

Jan Coppens

namens Gebr. Smits BV te Veldhoven het bedrijf dat al meer dan 40 jaar Rain Bird producten importeert voor automatische beregening.

Jack van der Wees

WIS Irrigatie Systemen te Amsterdam. Adviseur opzet en berekening van irrigatie- en drainagesystemen.

Sjaak Pelkmans

hoofdgroenkeeper Golfclub Toxandria in Molenschot.

